

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Talousarvioesitys 2025

RIIKKA PURRA, VALTIOVARAINMINISTERI
VALTIOVARAINVALIOKUNTA
24.9.2024

Valtion talousarvioesitys vuodelle 2025

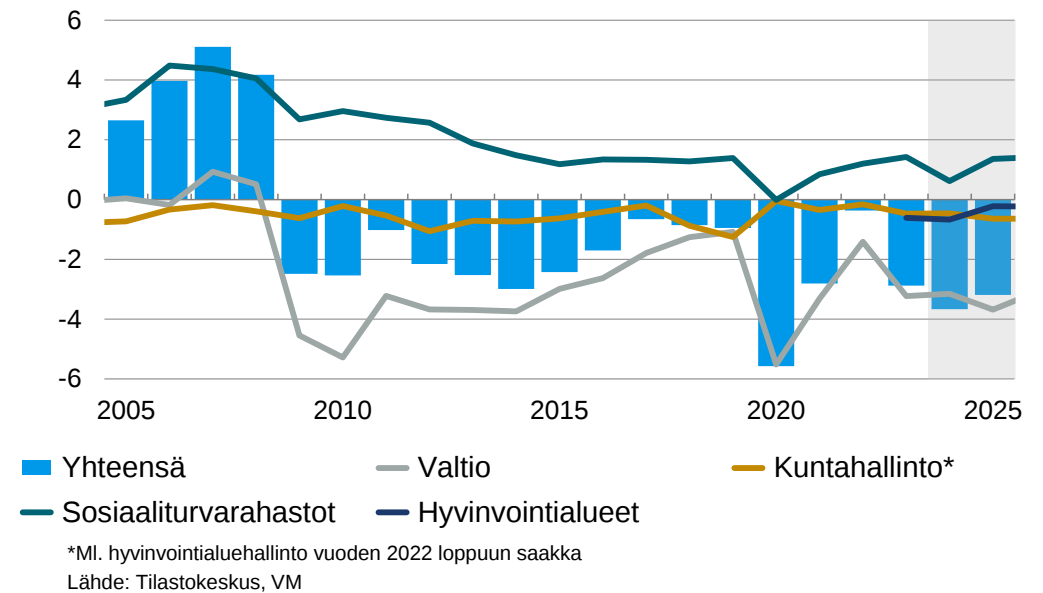
- Budjettitalouden tulot
 - 76,6 mrd. euroa
- Budjettitalouden menot
 - 88,8 mrd. euroa
- Budjettitalouden tasapaino
 - -12,1 mrd. euroa

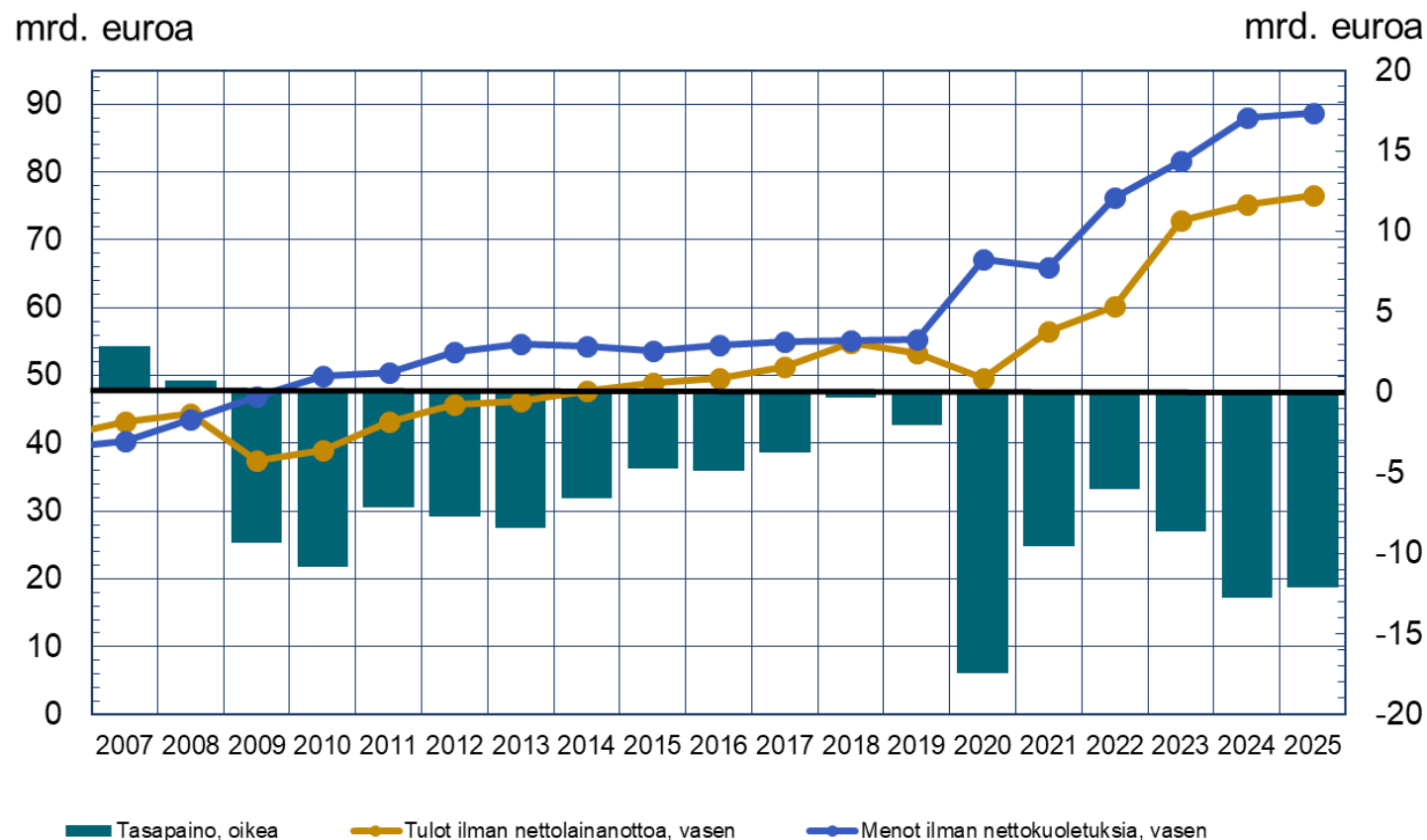
Talouden ja julkisen talouden näkymistä v. 2025

- Talous toipuu ja BKT kasvaa 1,7 %. Kotitalouksien kulutus lisääntyy, kun inflaatio on hidastunut, korot laskevat ja tulot kasvavat kohtuullisesti.
- Taantuma on vähentänyt työllisten määrää, mutta talouskasvun myötä työllisyyden odotetaan kasvavan ja työttömyyden vähenevän.
- Julkisen talouden alijäämä pienenee talouskasvun ja sopeutustoimien siivittämänä 3,2 prosenttiin.
- Velkasuhteen kasvu hidastuu ja velkasuhde on 84 % suhteessa BKT:hen.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema
suhteessa BKT:hen, %

Budjettitalouden tulot, menot ja tasapaino

Tasapaino (mrd. euroa):

2020 (TP): -17,4

2021 (TP): -9,6

2022 (TP): -6,0

2023 (TP): -8,6

2024 (LTA II): -12,7

2025 (TAE): -12,1

2022 ja 2023 poistettu varautuminen sähkön johdannaismarkkinoille toimiville yhtiöille myönnettäviin lainoihin ja varauksen purku. Sähköyhtiöiden lainoihin tehdyn varauksen purku kasvatti vuoden 2023 tilinpäätöksessä tuloja 10 mrd. eurolla, koska se jäi käyttämättä kokonaan. Tasapaino tämä erä huomioiden oli +1,4 mrd. euroa v. 2023

Lähde: Valtiovarainministeriö 23.9.2024

The background features several thin, curved teal lines that sweep across the frame, creating a modern, abstract design. These lines intersect and curve around the central text, adding a sense of movement and depth to the layout.

Talousarvioesityksen keskeiset kokonaisuudet ja määrärahat ja tulot

Hallitus tukee talouskasvua monin toimin

- Työllisyystoimet ovat merkittäviä: toteutetut toimet ja valmisteilla oleva sairausvakuutuslain uudistus tuovat yhteensä n. 80 000 työllistä ja julkinen talous vahvistuu tämän myötä n. +1,8 mrd. eurolla.
- Valtion t&k-rahoituksen taso nostetaan 1,2 prosenttiin / BKT.
- Kasvuyritysten pääomamarkkinaa vahvistetaan pääomittamalla Suomen Teollisuussijoitus Oy:tä vaalikauden aikana 300 milj. eurolla (v. 2025 1. pääomistus 100 milj. euroa).
- Suurten puhtaan siirtymän teollisten investointien verohyvitys tulossa voimaan, tavoitteena viim. 1.1.2025.
- Lisäksi investointien luvitusta vauhditetaan, osaamistasoa nostetaan, korkean jalostusarvon vientiä tuetaan ja markkinoiden kilpailullisuutta edistetään.
- Kasvu syntyy kuitenkin yrityksissä - valtio voi parantaa kasvun edellytyksiä, mutta ei itse synnytä kestäväää kasvua.

Valtion panostuksen T&K-toimintaan arvioidaan lähenevän yhtä prosenttia suhteessa BKT:hen v. 2025

- Kansallisena tavoitteena on nostaa T&K-rahoituksen taso 4 prosenttiin / BKT.
 - Tavoitteen saavuttamiseksi valtion T&K-rahoitus on tarkoitus nostaa tutkimus- ja kehittämisrahoituslain mukaisesti asteittain 1,2 prosenttiin / BKT vuoteen 2030 mennessä.
 - Valtion panostusten edellytyksenä on, että yksityisen sektorin panostukset kasvavat 2,8 prosenttiin.
- Valtion T&K-rahoituksen kokonaismäärä kasvaa n. 280 milj. eurolla n. 2,9 mrd. euroon v. 2025.
 - Lisärahoitusta on kohdennettu erityisesti yritysten T&K-toiminnan tukemiseen Business Finlandin kautta, Suomen Akatemialle ja EU-hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen.
 - Lisäksi varaudutaan supertietokone EuroHPC LUMI:n korvaamiseen, investoidaan Geologian tutkimuskeskuksen MinTecin koetehdaskokonaisuuden tutkimusinfrastruktuuriin ja käynnistetään määräaikainen tutkimuslaitosten post doc -ohjelma.

Hallitusohjelman mukaisen investointiohjelman toimeenpano etenee

- Uusia investointiohjelman kautta käynnistettäviä hankkeita ja lisäpanostuksia reilu 891 milj. euroa – katetaan omaisuustuloilla ja tuloutuksilla Valtion asuntorahastosta.
 - Puhtaan energian kärkihankkeet, tekniset nielut: 140 milj. euroa (valtuus)
 - KELA-korvaukset: 70 milj. euroa
 - Perusväylänpito ja korjausvelan purkaminen: 208,5 milj. euroa
 - Väylähankkeet: n. 473 milj. euroa useisiin tie- ja ratahankkeisiin
 - Muun muassa Rantarata (50 m€), Vt15 Kotka-Kouvola (122 m€), Keski-Suomen hankkeet (15 m€), Länsi-Lapin hankkeet (30 m€), Karjalanrata (90 m€).

Säästöjä ja veronkorotuksia noin 3 mrd. euroa v. 2025

- Valtion menoja vähentäviä säästöjä on vuoden 2025 budjettiesityksessä yhteensä noin 1,8 miljardia euroa vuoteen 2024 verrattuna.
- Keväällä 2024 linjatut verosopeutustoimet lisäävät valtion verotuloja yhteensä 1,4 miljardilla eurolla.
 - Tätä verotulovaikutusta heikentää tupakkaveron korotuksen aikaistus vuodelle 2024.
- Lisäksi hallituksen päättämiä toimia kohdistuu myös muuhun julkiseen talouteen kuin vain valtion budjettitalouteen.
- Toimien mittaluokka vastaa hallitusohjelmassa ja keväällä päätettyä.

Nostoja vuoden 2025 talousarvioesityksen säästöistä

- Hyvinvointialueiden tehtävä- ja asiakasmaksumuutokset: -290 milj. euroa
- Valtionhallinnon toimintamenot - 274 milj. euroa ja valtionavustukset n. -153 milj. euroa.
- Varsinainen kehitysyhteistyö: -135 milj. euroa
- Ammatillinen koulutus: -120 milj. eurolla (valtion osuus 62,6 milj. euroa).
- Sairauspäiväraahajärjestelmän muutos: n. -60 milj. euroa
- Lääkekorvaukset: n. -60 milj. euroa
- Kotoutumiskorvaukset: -58 milj. euroa

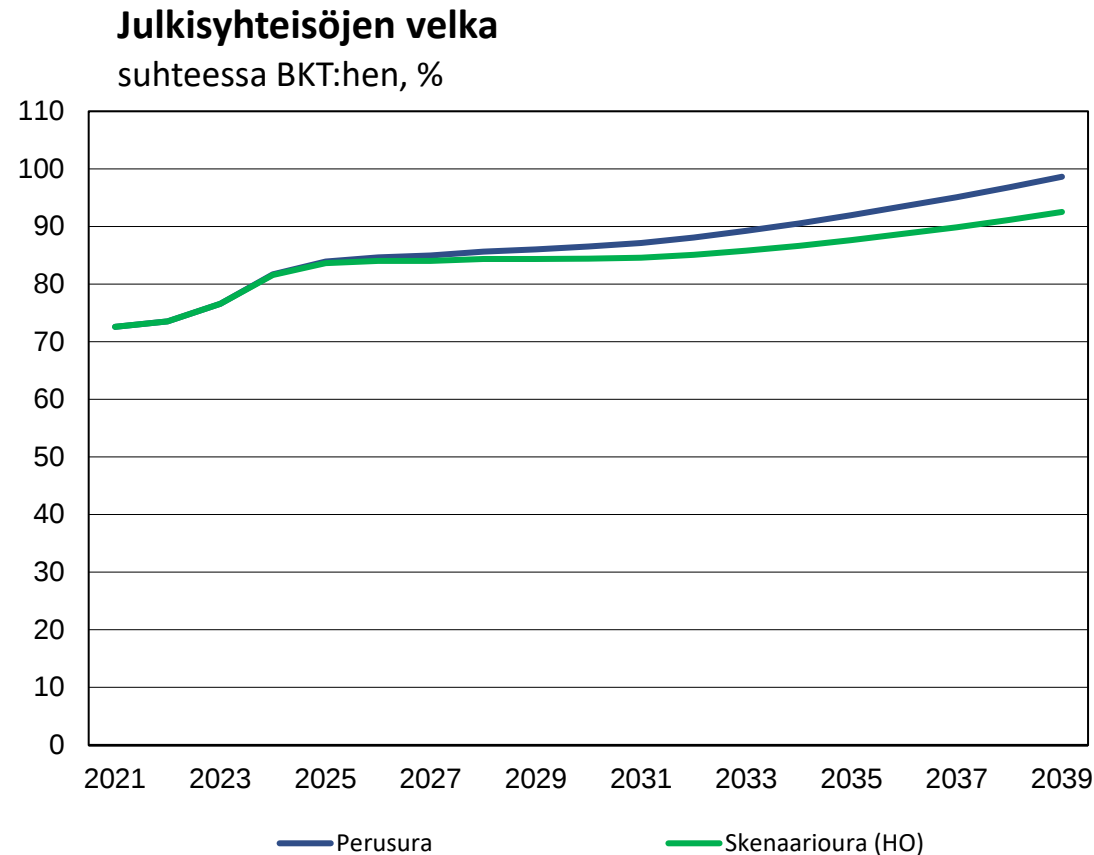
Verotuksella vahvistetaan julkista taloutta

- Valtiolle kertyy verotuloja noin 67,3 mrd. euroa v. 2025.
- Kokonaisveroaste nousee hieman hallituksen sopeutustoimien seurauksena. Se ei kuitenkaan nouse edelliseen vaalikauteen verrattuna.
- Hallituksen keväällä 2024 linjaamat verosopeutustoimet vahvistavat julkista taloutta noin 1,4 mrd. euroa v. 2025.

Poimintoja vuonna 2025 voimaan tulevista veropäätöksistä

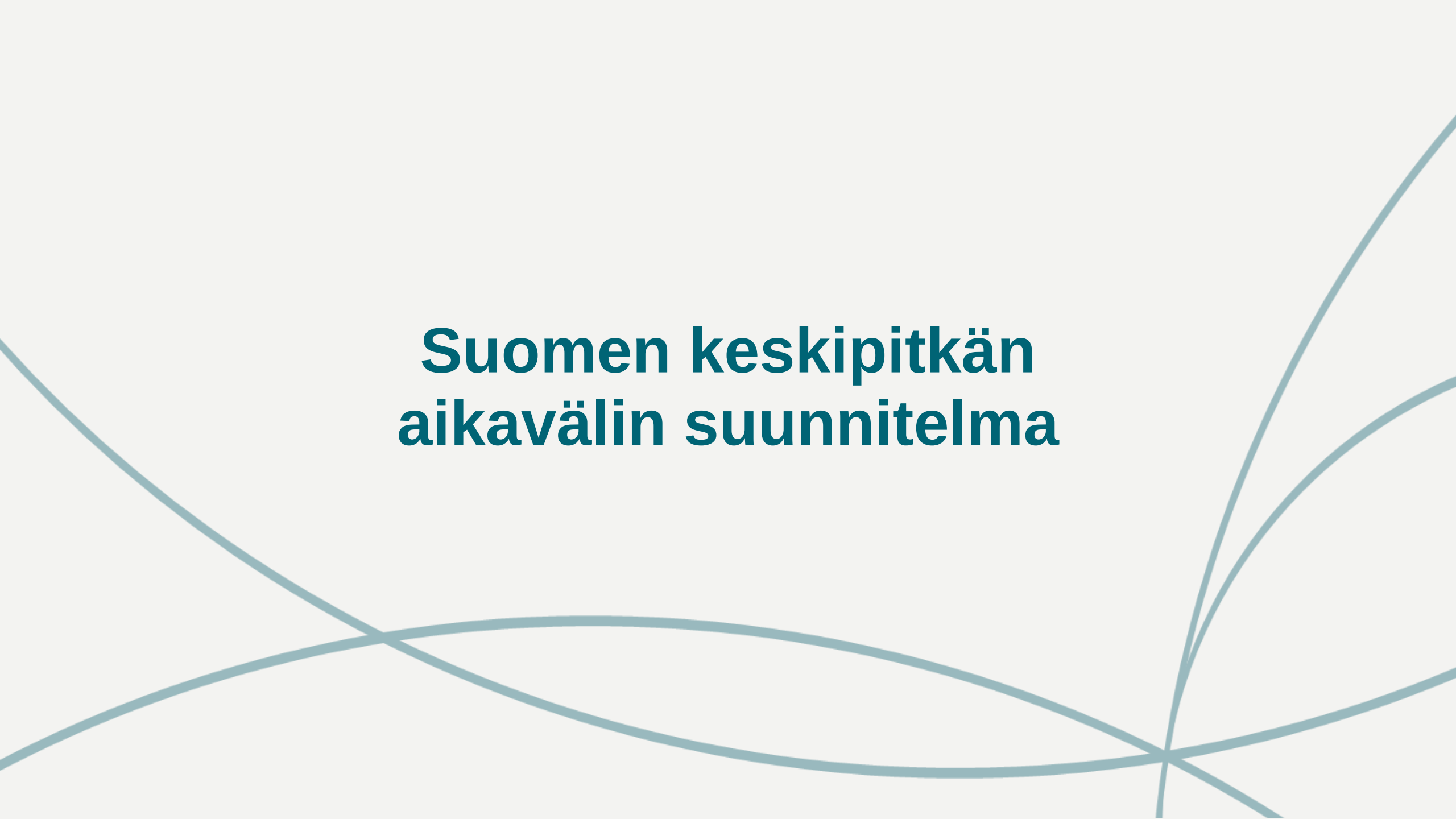
Ansiotulo- ja yritysverotus	Arvonlisäverotus	Valmiste- ja liikenteen verotus
Ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistus lukuun ottamatta kahta ylintä tuloluokkaa	Yleisen ALV- ja vakuutusmaksuverokannan korottaminen 1.9.2024 alkaen 24 % → 25,5 %	Tupakkaveron korotus, virvoitusjuomaveron korotus
Työtulovähennyksen kasvattaminen pieni- ja keskituloisia painottaen, työtulovähennyksen lapsikorotuksen käyttöönotto	Makeisten arvonlisäverokannan korotus 1.6.2025 alkaen 14 % → 25,5 %	Ajoneuvoveron perusveron alennus, sähköautojen ja lataushybridien ajoneuvoverotuksen korotus
Eläketulovähennyksen sekä kotitalousvähennyksen supistaminen	Siirretään 10 % ALV-kantaan kuuluvat tuotteet ja palvelut (pl. sanoma- ja aikakauslehdet) 14 % kantaan	Väylämaksujen palauttaminen täysimääräiseksi
Työnantajan koulutusvähennyksen poistaminen	ALV:n alarajahuojennuksen poisto ja vähäisen toiminnan alarajan korotus	

Velkasuhteen kasvu pysähtyy vuonna 2027

Lähde: Tilastokeskus, VM

- Kun hallituksen päätökset toteutuvat täydessä mitassaan ja suunnitellussa aikataulussa, velkasuhteen kasvu pysähtyy tilapäisesti vuonna 2027.

The background features several thin, teal-colored curved lines that sweep across the page, creating a modern, abstract design. These lines intersect and curve around the central text.

Suomen keskipitkän aikavälin suunnitelma

Suomen keskipitkän aikavälin suunnitelma 2025-2028

- EU:n uusien finanssipoliittisten sääntöjen mukainen EU:lle toimitettava kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma, jonka neuvosto hyväksyy.
 - Keskeistä nettomenopolku (sallittu julkisten nettoperusmenojen vuotuinen kasvuvauhti), johon Suomi sitoutuu ja jonka noudattamista EU-tasolla seurataan. Nettomenopolun asettamista rajoittaa komission viiteura.
- Velkasuhteen jatkuva nousu tekee Suomen viiteurasta vaativan.
 - Suomi hakee sopeutuskauden pidentämistä, jonka perusteena suunnitelmassa esitetään uudistus- ja investointikokonaisuus, joka muodostuu osista Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmaa sekä kahdesta SOTU-uudistuksen osasta (yhden perusturvaetuuden malli ja viimesijaisen toimeentulotuen uudistus).
- Suunnitelmassa asetetaan nettomenopolku vuosille 2025-2028, joka on yhteensopiva päätettyjen julkista taloutta yhteensä noin 9 miljardilla eurolla vahvistavien toimenpidekokonaisuuksien kanssa.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!

VM.FI | @VMUUTISET